



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Рев 10039/2022**  
**06.09.2023. године**  
**Београд**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранимир Пешић, адвокат из ..., против тужених ЈВП „Србијаводе“ Београд, Огранак Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд – Водопривредни центар "Морава" Ниш, чији је пуномоћник Владимир Лазаревић и Општине Алексинац, чији је заступник Правобранилаштво Општине Алексинац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3190/21 од 10.03.2022. године, у седници већа одржаној 06.09.2023. године, донео је

## **РЕШЕЊЕ**

**ДОЗВОЉАВА СЕ** одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3190/21 од 10.03.2022. године, као изузетно дозвољеној.

**УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3190/21 од 10.03.2022. године и пресуда Основног суда у Алексинцу П 963/18 од 30.10.2020. године и предмет враћа првостепену суду на поновно суђење.

## **Образложење**

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3190/21 од 10.03.2022. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Алексинцу П 963/18 од 30.10.2020. године, којом је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да му солидарно надокнаде штету за 2016., 2017. и 2018. годину, причињену на уделу од 4000/28234 на кп бр. ..., њива пете класе, потес Поље, укупне површине 282,34 ара, уписане у ЛН број .. КО ..., у износу од 402.009,00 динара са законском затезном каматом од 23.08.2016. године до исплате и обавезан тужилац да накнади трошкове поступка туженом ЈВП „Србијаводе“ у износу од 500,00 динара, а туженој Општини Алексинац у износу од 72.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, и предложио да се применом члана 404. став 1. ЗПП прихвати одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе. Потреба уједначавања

судске праксе поткрепљена је правноснажним пресудама донетим у идентичној правој ствари.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са 4000/28234 идеалних делова био власник кп бр. ..., њива пете класе, потес Поље, укупне површине 2,8234 хектара, уписане у ЛН број .. КО ... . Парцела је била физички подељена тако да се тужиочев део налазио непосредно поред реке Јужне Мораве. Тај део земљишта је захваћен радовима када је у 2016. години започета изградња насипа за заштиту од поплава. Извођењу радова и спровођењу експропријације претходило је то да је Скупштина Општине Алексинац 15.06.2015. године донела Одлуку о извођењу хитних радова на изградњи система за заштиту од поплава насеља ..., која укључује реконструкцију леве обале заштитног насипа, а у циљу реализације закључен је Споразум о заједничком извршењу хитних радова од 22.06.2015. године којим су регулисана права и обавезе Општине Алексинац и ЈВП „Србијаводе“, те предвиђено да је Општина Алексинац дужна да реши имовинскоправна питања везана за предметне радове. Према записнику сачињеном 01.03.2017. године од стране Одсека за имовинскоправне послове Општинске Управе Алексинац, тужилац је дао изјаву о сагласности да извођач радова може ући у његов посед машинама на њиву кп .. површине 40 ари и да тражи адекватну накнаду за парцелу или другу њиву исте површине и квалитета. Решењем Општинске управе Алексинац од 26.06.2018. године усвојен је предлог Општинског правобраниоца за експропријацију од 13.06.2018. године, којим је обухваћен део парцеле кп бр. .. КО ..., у површини од 1.71,15 ха и извршена експропријација. У поступку пред надлежним органом управе на рачишту 13.08.2018.године тужилац се није сагласио са понуђеним износом накнаде за експроприсано земљиште, споразум о накнади није постигнут и спис је службено прослеђен да Основни суд у Алексинцу одреди адекватну накнаду, те је решењем тог суда Р1 51/18 од 12.03.2019. године тужиоцу одређена накнада за експроприсано земљиште.

Међутим, тужилац није био обештећен због немогућности коришћења земљишта иако су машине у предметну парцелу ушле 2016. године, те је тужбу ради накнаде штете поднео 14.11.2018. године, са тражењем накнаде због немогућности коришћења земљишта од 22.08.2016.године ( након скидања усева пшенице, садњом јесењег купуса ), у 2017.години ( садњом јечма, па јесењег купуса) и 2018.години ( садњом житарице, па јесењег купуса). У 2016. године тужилац је имао посејану пшеницу, након чије жетве је намеравао да сади јесењи купус, али то није реализовао због извођења радова на насипу. Тужилац је годинама обрађивао парцелу по принципу плодореда, тако да је мењао пољопривредне културе које је узгајао.

Према налазу и мишљењу вештака Александре Нешић Николић од 30.01.2019. године, штета због неоствареног приноса за 2016, 2017. и 2018. годину, за културу житарице и купуса износи укупно 402.009,00 динара. Према налазу и мишљењу судског вештака Драгољуба Пејчића од 02.12.2019. године, укупна штета на парцели тужиоца за утужени период износи 123.516,00 динара. Имајући у виду да је тужилац изнео примедбе на наведени налаз и мишљење вештака и да је вештак Драгољуб Пејчић преминуо у току поступка, првостепени суд је одредио да се други судски вештак изјасни да ли прихвата налаз и мишљење вештака Драгољуба Пејчића и ако прихвата, да се изјасни на наведене примедбе тужиоца. Именовани судски вештак Градимир Ћирић је дао свој налаз и мишљење од 25.08.2020. године, према којем висина штете у виду изгубљене добити за утужени период износи 380.080,00 динара. Међутим, првостепени суд наведени налаз и мишљење није ценио, уз образложење да вештак Градимир Ћирић није поступио по задатку суда, већ је самоиницијативно дао нови налаз и мишљење. Дати налази вештака нису прихваћени, утврђење о висини штете је изостало, јер је суд пресуђење засновао на ставу о непостојању основа тужбеног захтева.

Наиме, пресудама нижестепених судова тужбени захтев је одбијен као неоснован, уз образложење да тужилац није доказао да би у 2016. години узгајао купус и тиме остварио добит, а за 2017. и 2018. годину не остварује право на накнаду штете, јер је дао сагласност за извођење радова на изградњи насипа. До губитка добити на страни тужиоца дошло је услед обављања општекорисне делатности из надлежности тужених, за коју је добијена дозвола надлежних органа, због чега тужилац, у смислу члана 156. и 163. Закона о облигационим односима, не може захтевати накнаду штете проузороковане том радњом. Тужилац је у писменој форми дао пристанак за извођење радова, а у крајњем исходу целокупна површина тужиочевог земљишта од 40 ари експроприсана је у законом спроведеном поступку и тужиоцу је у поступку пред надлежним судом одређена накнада тржишне вредности непокретности, у складу са чланом 58. Устава РС и чланом 42. Закона о експропријацији. Поред тога, површина тужиочевог обрадивог земљишта мања је од 40 ари, јер је услед промене тока Јужне Мораве део земљишта уништен и формиран спруд, те тужилац не може потраживати накнаду штете за површину према стању у јавним књигама.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права, због чега је и чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Предмет овог спора је захтев тужиоца за накнаду штете настале у периоду у ком је лиштен био могућности да обрадом остварује приходе са свог земљишта, због радова вршених у јавном интересу, пре извршене експропријације и остварене накнаде за експроприсано земљиште. Изјавом датом 01.03.2017. године пред органом управе, тужилац се није одрекао права на накнаду штете због немогућности коришћења земљишта, нити је накнаду штете остварио. Решењим донетим у ванпарничном поступку 12.03.2019. године тужиоцу је одређена накнада за експроприсано земљиште, али не и накнада штете због губитка прихода од пољопривредне производње услед немогућности обрађивања пре извршене експропријације.

Законом о облигационим односима ("Сл.лист СФРЈ" број 29/78, 39/85, 57/89 и "Сл. Лист СРЈ" 31/93), прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. При оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем (члан 189).

Сходно наведеном, измакла корист је вид материјалне штете коју оштећени трпи. Измаклу корист чини очекивано увећање имовине, при чему није меродавно оно што је сам оштећени очекивао, већ објективна могућност стицања добити, према редовном току ствари или посебним околностима.

Код утврђеног да су машине у тужиочеву парцелу ушле 2016. године, да је тужилац након жетве пшенице намеравао да сади јесењи купус, али је одустао због извођења радова на насипу, да је сагласност да машине уђу у његову парцелу дао тек 2017. године, када је тражио да добије адекватну накнаду за парцелу или другу њиву исте површине и квалитета, да је предлог општинског правобраниоца за експропријацију усвојен средином 2018. године, а тужиоцу накнада за експроприсано земљиште одређена решењем суда од 12.03.2019. године, јасно произлази да је тужилац од уласка машина у парцелу све до момента експропријације био онемогућен да обавља пољопривредну делатност, по редовном току ствари да радова није било и да његов део парцеле није прешао у својину друготужене, као корисника експропријације. С тим у вези, чињеница да је тужиоцу у ванпарничном поступку одређена исплата накнаде за експроприсано земљиште, не искључује право тужиоца да потражује штету у виду измакле користи, услед немогућности коришћења наведеног дела парцеле, како то погрешно закључују нижестепени судови.

Првостепени суд је на околност висине причињене штете одредио извођење доказа вештачењем. Именовани вештак Александра Нешић Николић је свој налаз и мишљење дала 30.01.2019. године. Странке су изнеле примедбе на налаз вештака и након изјашњења вештака предложиле да се одреди ново вештачење. За ново вештачење суд је одредио вештака Драгољуба Пејчића који је налаз доставио, а у међувремену преминуо. Првостепени суд је решењем од 03.08.2020. године одредио вештака Градимира Ћирића са задатком да се изјасни да ли прихвата налаз и мишљење вештака Драгољуба Пејчића, те ако прихвата, да се изјасни на примедбе тужиоца. Очигледно је вештак Градимира Ћирић дао другачији налаз у односу на претходно вештачење. Како је његов налаз, у којем је висину штете обрачунао у укупном износу од 380.080,00 динара, у битном различит од налаза вештака Драгољуба Пејчића који је висину штете обрачунао у укупном износу од 123.516,00 динара, али и у односу на налаз и мишљење вештака Александре Нешић Николић, према којем укупна висина штете износи 402.009,00 динара, то је требало наложити вештацима Градимиру Ћирићу и Александри Нешић Николић да усагласе своје налазе, што је суд пропустио да учини и свеобухватно расправи питање обима и висине штете, која је предмет тужбеног захтева тужиоца.

Због наведеног, одлуке нижестепених судова су укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од коначног исхода парнице.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступити по изнетим примедбама овог суда, након чега ће поново одлучити о тужбеном захтеву правилном применом материјалног права.

Из наведених разлога, на основу члана 415. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија  
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић**